

TIẾT KIEM THỜI GIAN KHI LƯỢT WEB

Tìm kiếm (search) và tải (download) thông tin trên mạng là nhu cầu hết sức thiết thực với người dùng Internet, tuy nhiên, đa số người dùng Internet chưa biết cách tìm kiếm hoặc sử dụng các công cụ hỗ trợ việc tìm kiếm trên mạng. Với bài viết này

Tìm kiếm (search) và tải (download) thông tin trên mạng là nhu cầu hết sức thiết thực với người dùng Internet, tuy nhiên, đa số người dùng Internet chưa biết cách tìm kiếm hoặc sử dụng các công cụ hỗ trợ việc tìm kiếm trên mạng. Với bài viết này chúng tôi mong muốn cung cấp vài thủ thuật giúp bạn có thể "lùng xục" đến mọi ngõ ngách trên mạng đồng thời tiết kiệm thời gian và chi phí khi lướt web. Thử nhiều bộ máy tìm kiếm Google hiện đang được đánh giá là bộ máy tìm kiếm (BMTK) số một với tốc độ tìm kiếm cực nhanh, hỗ trợ 97 ngôn ngữ và gần chục tỷ trang web lưu trữ. Mới đây Google đưa ra dịch vụ tìm kiếm thông tin bằng hình thức hỏi đáp, giúp cho việc tìm kiếm trở lên dễ dàng hơn. Tuy nhiên, các BMTK khác như Ask Jeeves, Yahoo cũng đưa ra tính năng này. Vì thế, bạn hãy thử nhiều BMTK. Lý do là mặc dù các BMTK có sự liên kết với nhau nhưng điều đó không có nghĩa là tất cả các BMTK đều cho ra kết quả giống nhau, hai BMTK sẽ đưa ra các kết quả khác nhau với cùng một từ khóa tìm kiếm, vì chúng sử dụng các phương pháp xử lý dữ liệu khác nhau. Do đó, khi bạn chưa tìm được thông tin cần thiết, hãy thử với các BMTK khác. Sử dụng một số cú pháp đặc biệt Sử dụng một số cú pháp đặc biệt (hay còn gọi là toán tử) sẽ giúp bạn thu hẹp phạm vi tìm kiếm. Một số trang web cho phép bạn sử dụng các toán tử logic trên các thanh bar tìm kiếm, song một số trang web khác yêu cầu bạn sử dụng các lựa chọn cao cấp của trang web. Ví dụ, nếu bạn gõ thêm từ AND ở giữa các từ khóa tìm kiếm (nghĩa là cả hai từ khóa tìm kiếm phải xuất hiện), OR (một hoặc cả hai từ khóa phải hiện diện) hoặc NOT (từ khóa phía sau không được hiện diện). Bên cạnh việc sử dụng các giới hạn trên, bạn có thể sử dụng thêm dấu ngoặc đơn và dấu ngoặc kép để nhóm các giới hạn tìm kiếm. Bạn có thể tham khảo một số cú pháp đặc biệt trong box dưới đây. Gõ chính xác từ khóa. Nói chung các BMTK đều hoạt động theo nguyên tắc hết sức máy móc là tìm kiếm chính xác các từ khóa yêu cầu của người sử dụng, do đó bạn nên kiểm tra cẩn thận lại các từ khóa khi nhận được những kết quả lạ, hoặc kết quả không mong muốn. Tìm kiếm trên các trang web chuyên biệt. Nhiều người cho rằng BMTK phổ thông có thể tìm được bất kỳ thông tin nào có trên mạng, điều đó không đúng vì trên thực tế có rất nhiều trang web thiếu đường liên kết làm cho các BMTK không tìm thấy hoặc là có một số trang web mà các robot của BMTK không thể lôi ra các dạng dữ liệu như ảnh, nhạc và các file PDF. Ngoài ra, nhiều cơ sở dữ liệu yêu cầu người truy cập phải có chỉ danh ID và mật khẩu, cản trở các robot của BMTK. Tuy nhiên, bạn có thể tìm và truy nhập vào các dữ liệu này thông qua một số cổng hoặc các trang web tìm kiếm chuyên biệt cung cấp khả năng truy nhập đến những trang web "khó tìm" này, ví dụ như trang www.completeplanet.com, <http://infomine.ucr.edu>, <http://search.asiaco.com> (chuyên tìm các chủ đề liên quan đến châu á), www.findarticles.com (chuyên tìm kiếm các bài báo đăng tải trên 300 nguồn khác nhau)... Kiểm tra nguồn gốc của thông tin. Qua các trang web tìm kiếm bạn thu được rất nhiều thông tin, nhưng không phải thông tin nào cũng đáng tin cậy, do vậy bạn cần xác định lại giá trị thông tin, nhất là với các thông tin về tài chính và sức khỏe. Một số công cụ tiết lộ cho bạn biết người sở hữu thông tin mà bạn nhận được, qua đó thẩm định lại giá trị qua thương hiệu và uy tín của tổ chức có thông tin đó. Duyệt web offline Trong khi download tài liệu trên mạng, bạn có thể lướt web. Các trình duyệt web thường cho phép bạn thực hiện việc download đồng thời, do đó, bạn dễ dàng tải được nhiều phần mềm trong cùng một lúc nếu ghé vào những trang cho phép tải miễn phí. Cách tốt nhất để

bạn có thể giảm thời gian kết nối mạng là tải các trang web về máy tính để đọc offline, trong trường hợp không kết nối, vẫn có thể đọc lại thông tin mình ưa thích. Thao tác tải trang web như sau: Truy cập vào trang web > Chọn Favourites trên thanh menu > Add to Favourites > Make available offline > Customize > Next > Finish. Bảo mật luôn là vấn đề đáng quan tâm nhất đối với những người lướt web. Nếu bạn thường xuyên lang thang trên mạng thì cần thật cảnh giác, virus có thể lây nhiễm vào máy tính khi bạn đang lướt web, nhận e-mail, chat hoặc tải chương trình, chúng sẽ xóa các file quan trọng trong máy tính của bạn, làm rối loạn Windows hoặc làm treo máy và làm cho tốc độ lướt web chậm rãi. Để đảm bảo an toàn, bạn nên cài đặt một phần mềm thường trực trên máy tính để phát hiện virus, ví dụ Norton AntiVirus hoặc BKAV... và dùng tường lửa để hạn chế bị tấn công. Đối với người truy cập Internet qua cổng wi-fi hoặc từ máy tính thành viên trong mạng LAN cũng cần cảnh giác, nên tắt chức năng chia sẻ thư mục trước khi kết nối. Một số cú pháp đặc biệt cho phép giới hạn kết quả tìm kiếm Intitle: giới hạn kết quả tìm kiếm ở các trang có tiêu đề phù hợp với từ khóa. Ví dụ gõ Harry Potter intitle:Half-blood Prince, sẽ tìm kiếm tất cả trang nào có chứa thông tin về Harry Potter, đồng thời trang đó phải có tiêu đề là Half-blood Prince. Cú pháp Intitle chỉ tác động lên từ đứng ngay kế sau dấu :, còn cú pháp allintitle tác động lên tất cả các từ đứng sau nó. Intext: tìm kiếm từ khóa trong phần văn bản nội dung của trang đó mà bỏ qua tiêu đề trang. Tương tự với allintext. Site: giới hạn kết quả tìm kiếm trong các vùng tên miền xác định. Ví dụ, nhập Newzeland Scholarship site:edu sẽ tìm được thông tin về học bổng Newzeland trong các trang có đuôi là edu. Link: tìm kiếm các trang có liên kết với trang chỉ định. Ví dụ, link:www.vnpt.com.vn sẽ đưa ra kết quả là danh sách các trang web của VNPT. Đôi khi, bạn có thể sử dụng kết hợp vài cú pháp để có kết quả tìm kiếm có phạm vi hẹp hơn. Địa chỉ một số BMTK phổ biến

www.google.com;

www.yahoo.com;

www.alltheweb.com;

www.aol.com;

www.msn.com;

www.altavista.com;

www.netscape.com

www.looksmart.com;

www.opendirectory.com;

www.hotbot.com;

www.inktomi.com;

www.wisenut.com;

www.ask.com;

www.teoma.com;

www.content.overture.com;

www.panvn.com;

www.vinaseek.com.